

68. ROMAN STOLARZ

17 juli 1913 Krasowy
2 juni 2005. Breda

Luitenant, 9de Infanterie Bataljon Jagers van Vlaanderen

Roman studeerde in Krakau toen hij werd opgeroepen voor dienstplicht op het Poolse leger. Met zijn regiment nam hij deel aan de verdediging van Polen na de inval door Duitsland en twee weken later de Sovjet-Unie. Op 17-9-1939 moest hij uitwijken naar Hongarije. Er volgde 4 maanden internering.

Via Joegoslavië en Italië bereikte Stolarz Frankrijk. In Coëtquidan schreef hij zich in bij de Poolse troepen onder Frans commando. In mei en juni 1940 nam hij in Frankrijk voor de 2^e keer deel aan de strijd tegen een Duitse aanval en moest uiteindelijk uitwijken naar Groot-Brittannië.

In Dundee, Schotland, voltooide Roman zijn officiersopleiding van de Poolse krijgsmacht. Daarna leidde hij er Poolse vrijwilligers uit heel de wereld op.

Hij maakte de hele bevrijdingscampagne van de 1ste Poolse Pantserdivisie mee; van Normandië, door Frankrijk, België en Nederland tot in Duitsland.

In de nacht van 28-10-1944 kreeg Roman de opdracht om in stadsdeel Ginneken Breda met zijn 1^e peloton van de 1^e compagnie van het 9^e bataljon "Jagers van Vlaanderen" het kerkhof aan de Vogelenzanglaan en de Laurentiuskerk te zuiveren van de Duitsers. Op dat kerkhof vinden later een aantal van zijn gesneuvelde makkers hun laatste rustplaats.

Een dag later wordt Breda bevrijd en het front stagneert in de week daarna. Van november 1944 tot april 1945 verbleef de divisie in Breda. In die periode kreeg de divisie de taak tot bewaking van een sector aan de zuidoever van de Maas. Op 7 januari raakt Roman gewond bij een actie van de Polen bij Kapelsche Veer.

Zoals veel Polen vond ook Roman Stolarz zijn geliefde in Breda en trouwt in 1946 met Riet Massa.

In april 1945 trok de divisie door naar het noorden richting Duitsland met als eindpunt het Duitse Wilhelmshaven, waar ze twee jaar als bezettingsmacht zijn gebleven. Roman mocht af en toe naar zijn vrouw in Breda. Samen hebben zij een tijdje in Leer in Duitsland gewoond.

In 1947 werd de gehele Poolse divisie gedemobiliseerd, waarna Roman zich definitief in Breda vestigde waar hij samen met zijn vrouw 5 kinderen kreeg. In 1959 is hij genaturaliseerd en was het "politiek veilig" om met zijn gezin naar Polen te gaan waar hij na 20 jaar zijn familie weer terugzag.

Roman Stolarz heeft zijn leven geleid met en voor zijn gezin, en heeft zich ook ingezet voor anderen die zijn historische kennis en hulp nodig hadden. Voor zowel Nederland als Polen, om de herinnering van 1^e Poolse Pantserdivisie levend te houden en uit te dragen en wat het betekent om in vrijheid te mogen leven.

